

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

بعثت هنرمندان را در امتداد بعثت مردم رقم زنید

پیام رهبر انقلاب به مناسبت روز پاسداشت زبان فارسی و بزرگداشت فردوسی: حماسه حضور و دفاع و پیروزی، تکلیف بزرگی را بر دوش اهالی فرهنگ و ادب و هنر می‌گذارد تا همچون فردوسی برخیزند و بعثت هنرمندان را در امتداد بعثت مردم رقم زنند؛ فکر و قلم و زبان را با هنر درآمیزند و روایت خیزش عظیم ملت را در تاریخ، ماندگار کنند.

۲

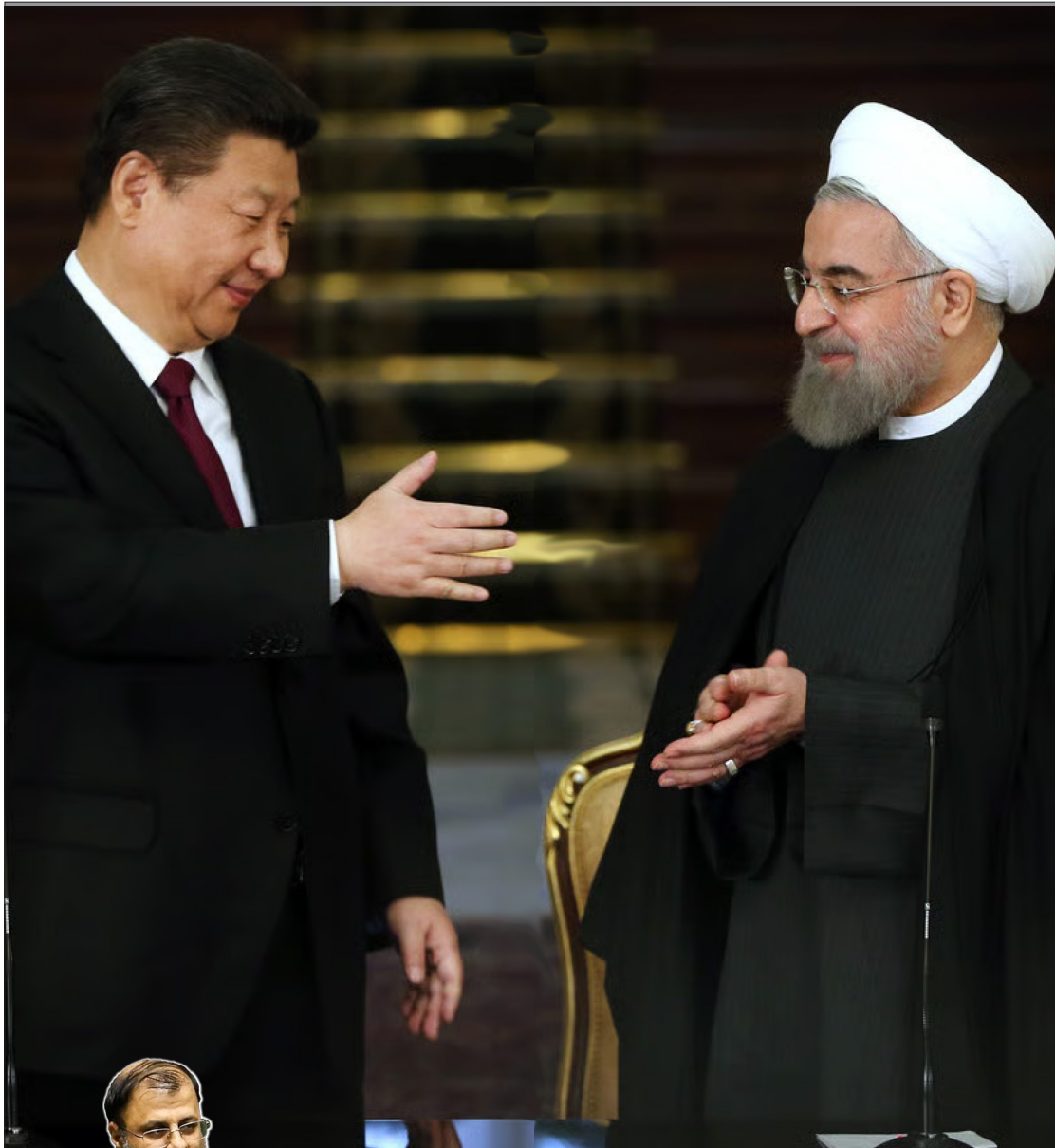

سفر ترامپ به پکن و تلاش او برای ارتقاء روابط با چین بار دیگر پیونده فرصت‌سوزی بزرگ دولت روحانی در برقراری با این قدرت نوظهور را گشود

سرمست برجام غافل از چین

متن سفر اخیر ترامپ به پکن، فراتر از عکس‌های تشریفاتی، یک اعتراف بزرگ تاریخی را فریاد زد؛ جهان تغییر کرده و آمریکا دیگر آن آمریکای قوی دوران ریگان نیست. مردی که سال‌ها چین را به باد انتقاد می‌گرفت، این بار با هیئتی از بزرگ‌ترین شرکت‌ها و غول‌های سرمایه‌داری آمریکایی راهی پکن شد و با ادبیاتی کم‌سابقه از همکاری با چین سخن گفت. این تصویر، دقیقاً همان چیزی است که تفکر عقب‌مانده برجامی در ایران سال‌ها حاضر به فهم آن نبود. این تصویر، بیش از هر چیز شکست روایت قدیمی غرب درباره «انزوای چین» را آشکار کرد. اما همزمان، آینه‌ای نیز مقابل جریان غرب‌گرای داخلی گذاشت؛ جریانی که سال‌ها رابطه با قدرت‌های غیرغربی را قربانی توهم رابطه با آمریکا و اروپا کرد. اگر امریکای ترامپ امروز به این نتیجه رسیده که برای باقی ماندن در گود رقابت، چاره‌ای جز ارتقاء روابط با چین نداشته و لازم می‌بیند با لشکری از مقامات سیاسی و اقتصادی آمریکا به چین سفر کند، ۱۰ سال پیش این رئیس‌جمهور چین بود که با هیاتی مشابه به ایران سفر کرد، سفری که به دلیل خوش بینی مفرط دولت وقت به آمریکا و نگاه به غرب عالم، منجر به استقبال و برخورد سرد با این هیات مهم و فرصت تاریخی برای کشور بود تا فرصتی دیگر به پای اندیشه کهنه «غرب‌گرایی» از کشور بسوزد. اما کار به همین جا نیز ختم نشد و دولت وقت تا دو سال هیچ سفیری نیز از جانب کشور به پکن اعزام نکرد.

۷

اصلاح نظام ارزی؛ کلید ثبات اقتصاد ایران

۴

صفحه ۷

بین‌الملل

پکن، صحنه افول هیمنه آمریکا

صفحه ۲

سیاسی

میراثی برای عبور از محاصره

مقاومت ایران در برابر تحریم‌ها و محاصره دریایی اخیر تاب‌آوری بالایی کشورمان را نشان داد. ظرفیتی که بخش عمده آن محصول دیپلماسی فعال دولت شهید رئیسی، جهش در حوزه کریدوری و تقویت روابط ایران با همسایگان در دولت سیزدهم است.

صفحه ۳

سیاسی

ستاد موازی منحل می‌شود؟

اعتراضات به اقدام اخیر پزیشکیان در راه اندازی «ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور» شدت گرفته است. محور این اعتراضات، موازی‌کاری ساختار جدید دولتی با وظایف شورای عالی فضای مجازی است و باید دید ستاد جدید التاسیس منحل می‌شود یا خیر.

آقای عراقچی؛ برد-برد با قاتل رهبر و کودکان میناب؟

امیر شهشهبانی
روزنامه‌نگار

نزدیک به دو سال از عمر دولت چهاردهم گذشته و یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های مردمی که در جنگ تحمیلی سوم ستون حفظ کشور بودند، بازگشت همان شبکه فکری و سیاسی برجام به دستگاه دیپلماسی بود. سخنان عراقچی همچنان در همان هندسه قدیمی تعریف می‌شود؛ هندسه‌ای که حتی پس از دو جنگ سهمگین، ترور رهبر شهید انقلاب و آشکار شدن ماهیت آمریکا، هنوز از واژگان فرسوده «تعامل»، «برد-برد» و «تمایل آمریکا به گفتگو» عبور نکرده است.

متن کامل در صفحه ۷

دیپلماسی فعال دولت شهید رئیسی تسهیل‌گر دوزدن تحریم‌ها و عبور از محاصره دریایی ایران شد

میراثی برای عبور از محاصره

نایدیپری ایران دارد. ظرفیت‌هایی که بخش عمده آن محصول دیپلماسی فعال دولت شهید رئیسی و تقویت روابط ایران با سایر کشورهای جهان بویژه همسایگان مجاور در این دوره بود.

همزمان با تشدید تحریم‌ها و تلاش‌های ترامپ مبنی بر تحت فشار قراردادن ایران از طریق محاصره دریایی، راه‌اندازی سایر ظرفیت‌های کریدوری از طریق کشورهای همسایه بویژه پاکستان و چین حکایت از تاب‌آوری بالا و تحریم

آمدگی خود را برای پذیرش تردد تجاری بالا برده‌اند.

بر اساس اعلام مقام‌های گمرکی پاکستان، نخستین محموله تجاری از مبدأ پاکستان به مقصد ازبکستان، از طریق این کریدور ارسال شده و همین موضوع به عنوان نقطه شروع عملیاتی شدن این مسیر معرفی شده است. ایران در سال‌های اخیر، بخش قابل توجهی از واردات و ترانزیت خود را از طریق بنادر امارات (به‌ویژه جبل علی) انجام داده است؛ مسیری که اکنون با تشدید محاصره دریایی و تغییرات سیاسی در منطقه، ناپدید شده است. در این شرایط، بازگشایی مسیر پاکستان، ضمن افزایش همکاری‌ها با کشورهای همسایه و خنثی‌سازی محاصره دریایی و تحریم‌ها، امنیت تأمین زنجیره تأمین ایران را نیز تقویت می‌کند. علاوه بر این بر اساس گزارش «راه‌آهن ایران»، بیش از ۴۰ قطار باری چین از ابتدای سال وارد ایران شده‌اند، در حالی که در هفت سال پیش از آن، فقط هفت قطار در این مسیر تردد کرده بودند. همچنین رئیس جمهور چین در دیدار اخیر خود با ترامپ اعلام کرده است به خرید نفت ایران ادامه می‌دهد. این بدان معناست که دیپلماسی فعال شهید رئیسی و عضویت ایران در سازمان‌های شانگهای و بریکس در دولت شهید رئیسی به تقویت روابط راهبردی این کشور با ایران انجامیده به طوری که اکنون این ظرفیت‌ها به کمک کشور در شرایط جنگی آمده است.

رئیس جمهور جنایت‌کار آمریکا و تمرکز آن بر محاصره و تحریم ایران، موضوع کریدوری‌های جایگزین بسیار حائز اهمیت است. بر اساس دستور صادر شده از سوی وزارت بازرگانی پاکستان (۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۵)، مجوز عبور کالاهای کشورهای ثالث از طریق خاک پاکستان به مقصد ایران را داده شد و مسیرهای جاده‌ای از بندر گوادر، کراچی و بندر قاسم به مرزهای گنبد و تفتان را تعیین شد. دستوری که اگر ظرفیت‌های زیرساختی ایران در دولت شهید رئیسی فعال نمی‌شد چه بسا ممکن بود کارکرد اساسی و عملیاتی به همراه نداشته باشد و کمبود بویژه کمبود کالاهای اساسی به شدت در کشور احساس شود.

همچنین به گزارش الجزیره، دستورالعمل «ترانزیت کالا از طریق خاک پاکستان ۲۰۲۶» با فوریت اجرایی شد و سه بندر بزرگ پاکستان (کراچی، بندر قاسم و گوادر) را با دو گذرگاه مرزی ایران در گنبد و تفتان متصل کرد. در همین راستا نقش پایانه‌های مرزی میرجاوه و ریمدان نیز در این خصوص اهمیت دارد. میرجاوه با ارتقای زیرساخت‌های جدید (از جمله سالن مسافری و بهبود مسیرهای ورودی)، و ریمدان که از سال ۱۳۹۹ فعال و در دوره شهید رئیسی به بهره‌برداری کامل رسید در حال تبدیل شدن به گره‌های تجاری مهم و از دستاوردهای دولت سیزدهم هستند و اکنون هردو با پروژه‌های زیرساختی (مانند بهسازی محور سه‌راهی سرباز - ریمدان)،

جعفر کاظمی
روزنامه‌نگار

پس از توقف موقت جنگ تحمیلی سوم و تشدید عملیات محاصره دریایی ایران و همچنین قطع ارتباطات تجاری با امارات، مسئله فعال‌سازی سایر ظرفیت‌های کریدوری به جهت تداوم فعالیت‌های اقتصادی کشورمان مورد اهمیت واقع شد. در همین راستا تاکنون به جهت خنثی‌سازی اثرات محاصره دریایی ارتش آمریکا، استفاده از کریدورهای زمینی مشترک با پاکستان مورد توجه و به مرحله عملیاتی رسیده است. موضوعی که بخش اعظمی از آن مدیون دیپلماسی فعال شهید رئیسی و احیای ظرفیت‌های زیرساختی و مرزی با پاکستان در دولت سیزدهم بود. توجه ویژه دولت سیزدهم به احیای ظرفیت‌های بالقوه ایران با کشورهای همسایه بویژه پاکستان و چین حاکی از دوراندیشی و برنامه‌ریزی بلندمدت شهید جمهور در مدیریت کشور بود. مسئله‌ای که در جنگ تحمیلی اخیر به خوبی درک و باعث شد ایران به عنوان کشوری تحریم‌ناپذیر تلقی گردد. به تعبیری دیگر آماده‌سازی ظرفیت‌های زیرساختی و کریدوری در دیپلماسی فعال دولت شهید رئیسی، عامل اساسی در تسهیل دوزدن محاصره دریایی و ادامه خدمات‌رسانی دولت به مردم در پسا جنگ نبرد رمضان شد. با توقف آتش‌بس و با تداوم تهدیدات

کشورهای بریکس
پس از جنگ
رمضان، به ما
با چشم دیگری
می‌نگرند

وزیر امور خارجه در مصاحبه‌ای در حاشیه دومین روز از نشست وزرای امور خارجه بریکس، گفت: کشورهای بریکس پس از ناکامی آمریکا در تجاوز، به ایران می‌کند و ضرب‌الاجل می‌گذارد، باز نمی‌شود. دنیا می‌بیند و می‌فهمد.

وزیر امور خارجه در مصاحبه‌ای در حاشیه دومین روز از نشست وزرای امور خارجه بریکس، گفت: کشورهای بریکس پس از ناکامی آمریکا در تجاوز، به ایران می‌کند و ضرب‌الاجل می‌گذارد، باز نمی‌شود. دنیا می‌بیند و می‌فهمد.

خبر کوتاه

خضریان: مدیریت تنگه هرمز، تضمین عملی لغو تحریم‌ها است

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: یکی از موضوعاتی که شرط هر توافقی است، لغو تحریم‌ها است؛ اگر طرف مقابل حتی در متن توافق بپذیرد که تحریم‌ها را لغو خواهد کرد، آیا مورد پذیرش ما است؟ مگر در برجام نوشتند؟ هر چند آنجا دوستان زبان بلد فرقی لغو و تعلیق را هم نمی‌دانستند! اقتدار جمهوری اسلامی ایران در مدیریت تنگه هرمز، تضمین عملی برای لغو تحریم‌ها است. تنگه هرمز هم رکن توافق است و هم ضامن بقیه ارکان توافق می‌باشد.

خلجی: ترامپ برای باز شدن تنگه هرمز دست به دامان «شی» شد

رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت سیزدهم در کانال تلگرامی خود نوشت: تمام تصاویر سفر ترامپ به چین و حتی بخشی از محتوای منتشر شده از گفتگوها، ترامپ را در شرایط ضعف نشان می‌دهد. وی افزود: دلیل این ضعف هم دقیقاً ایستادگی ایران و شکست ترامپ در دستیابی به اهداف جنگ و از همه مهمتر بسته شدن تنگه هرمز است که تا پیش از حمله آمریکا تردد در آن بدون محدودیت جریان داشت. او همچنین گفت: ترامپ در این سفر برای باز شدن تنگه هرمز دست به دامان رییس جمهور چین شد! همان تنگه‌ای که با حماقت خودش بسته شد، دنیا را به هم ریخت و حالا بیش از ۷۰ روز است که هر چه تلاش می‌کند و ضرب‌الاجل می‌گذارد، باز نمی‌شود. دنیا می‌بیند و می‌فهمد.

ثابتی: وزیر ارتباطات اسامی فیلترشکن فروش‌ها را اعلام کند

نماینده مردم تهران در اجتماع مردمی محله یوسف آباد تهران با گلایه از افراط و تفریط در مدیریت فضای مجازی گفت: افراط در اصرار بر باز کردن واتساپ به تفریط در بسته شدن ایتا و بله در ماجرای ۱۹ دی رسید و باید برای مدیریت درست فضای مجازی دست از روش فعلی و افراط و تفریط برداریم ضمن اینکه بارها از وزیر ارتباطات خواسته‌ایم تا اسامی فیلترشکن فروش‌ها را اعلام کند اما هنوز پاسخی نشنیده‌ایم.

نجابت: مردم یک تصویر روشن از فرایند دیپلماسی می‌خواهند

نماینده مردم شیراز در مجلس در حساب کاربری خود نوشت: مردم انتظار دارند یک تصویر روشن از فرایند دیپلماسی که دارد دنبال می‌شود، برایشان ترسیم شود. این به معنای عدم اعتماد نیست، بلکه برای اطمینان خاطر است. برخلاف عرصه نظامی، در عرصه دیپلماسی مردم باید بدانند که چه چیزی دارد مبادله می‌شود. این کمک به هیات مذاکره‌کننده و تصمیم‌گیرندگان کشور است.

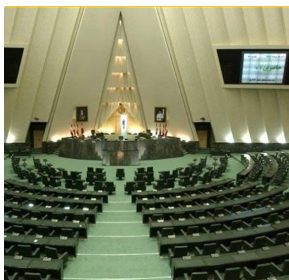
منان رئیسی: دور زدن خطوط قرمز رهبرانقلاب سابقه‌دار است

نماینده مردم قم در مجلس گفت: هاشمی رفسنجانی در جای جای خاطراتش نوشته که مسئولان چطور به رهبر شهید فشار می‌آوردند تا ایشان را از خطوط قرمز منصرف کنند وی افزود: با چه منطقی باید به مسئولان اعتماد تام و تمام داشته باشیم؟ مردم باید خطوط قرمز رهبری را مطالبه کنند

یادداشت

تعطیلی صحن، بدعت است

سیدمرتضی موسوی نژاد فعالی سیاسی و پژوهشگر حقوق عمومی درباره تعطیلی جلسات صحن مجلس نوشت: در شرایطی که در میانه جنگ ۱۲ روزه، مجلس شورای اسلامی در اقدامی قابل تحسین اقدام به تشکیل جلسه کرد تا به صلاحیت وزیر پیشنهادی اقتصاد و امور دارایی رسیدگی کند و در شرایطی که کارمندان ادارات به صورت صد درصدی به صورت حضوری بر سر کار خود حاضر می‌شوند و در شرایطی که در میانه جنگ رمضان و در میان بمباران پی در پی و گسترده شهرهای تهران و قم مجلس خبرگان رهبری جلسه گرفت، مجلس شورای اسلامی در حالت سکوت جنگ، به بهانه نامه دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی جلسات صحن خود را تشکیل نمی‌دهد. اگر چنین اختیاری در تعطیل کردن یک قوه کشور توسط دبیرخانه شعاع موجود است چرا در قانون آئین‌نامه مجلس شورای به این اختیار اشاره نشده است. بر اساس ماده ۸۲ این قانون، تعطیلات در مجلس صرفاً شامل تعطیلات تابستانی است که «در هر سال سی روز است که زمان آن با تشخیص مجلس تعیین می‌شود.» همچنین «هیأت رئیسه می‌تواند در تنظیم برنامه جلسات علنی و کمیسیون‌ها به‌گونه‌ای عمل کند که نمایندگان در هر ماه یک هفته کاری هم برای رسیدگی به وظایف نمایندگی فرصت داشته باشند.» بنابراین تعطیلی اخیر نهاد قانون‌گذاری کشور توسط هیئت رئیسه خلاف قانون است و بدعتی جدید در اداره کشور محسوب می‌شود.

رهبر انقلاب: بعثت هنرمندان را در امتداد بعثت مردم رقم زند

حضرت آیت الله سیدمجتبی خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب به مناسبت روز پاسداشت زبان فارسی و بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی پیامی منتشر کردند. متن کامل پیام بدین شرح است: زبان فارسی علاوه بر ابزار گفتار و نوشتار، قالب شناخت و رشته‌ی اتصال اندیشه و مرزهای هویتی ایرانیان را تشکیل می‌دهد. زبان و ادب فارسی یکی از بزرگترین ظرفیتها برای ترویج فرهنگ و تمدن غنی ایران اسلامی در گستره‌ی جهانی است؛ و توصیه‌ی رهبر حکیم و شهیدمان اعلی‌الله مقامه‌الشریف به قدرتمند شدن زبان فارسی، چراغ راه اقتدار «تمدن ایرانی. اسلامی» می‌باشد. ملت عزیز ایران در دفاع مقدس سوم نیز همچون دو جنگ تحمیلی قبلی ثابت کردند که داستانهای اسطوره‌ای فردوسی، واقعیت زندگی و شخصیت قهرمانانه‌ی آنان بوده و مفاهیم انسان‌ساز، سلحشورانه، و قرآنی شاهنامه، همه‌ی اقوام و اقشار ایران را در حفظ هویت، اصالت و استقلال خود و مبارزه با «ضحاک‌وشان» متجاوز، همدل و همراه و همساز میکند. این حماسه‌ی حضور و دفاع و پیروزی، تکلیف بزرگی را بر دوش اهالی فرهنگ و ادب و هنر می‌گذارد تا همچون فردوسی برخیزند و بعثت هنرمندان را در امتداد بعثت مردم رقم زند؛ فکر و قلم و زبان را با هنر درآمیزند و روایت خیزش عظیم ملت را در تاریخ، ماندگار کنند. از سویی دیگر مقاومت غیورانه و پیروزی افتخارآمیز در برابر تهاجم دیوسیرتان و شیاطین جهان، ملت را برای پاسداری از استقلال تمدنی و مقابله با تهاجم زبانی، فرهنگی، و سبک زندگی آمریکایی آماده‌تر کرده است تا با ابتکار و نوآوری فعالان عرصه‌ی فرهنگی در جهت تأمین پدافند زبانی و گفتمانی و رشد و بالندگی کودکان، نوجوانان و جوانان، مراحل باقیمانده تا پیروزی نهایی را با استواری بیشتر بپیمایند، بچون الله تعالی.

افزایش انتقادات به تصمیم اخیر پزشکیان برای راه‌اندازی ستادی جدید با کارویژه اینترنت

ستاد موازی منحل می‌شود؟

اعتراضات به اقدام اخیر مسعود پزشکیان در راه‌اندازی «ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور» شدت گرفته است. محور این اعتراضات، موازی‌کاری ساختار جدید دولتی با ماموریت‌ها و وظایف شورای عالی فضای مجازی است مخصوصاً که وظایف ساختار جدید دولت و انتظاراتی که پزشکیان در حکم اخیر خود از عارف معاون اول رئیس‌جمهور خواسته، همخوانی حداکثری با فرمایشات رهبر شهید انقلاب درباره ماموریت‌های شورای عالی فضای مجازی دارد. اینها در حالی است که روزنامه اعتماد وابسته به رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت خبر داد: عارف هفته آینده اولین جلسه ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور را برگزار می‌کند.

امیرحسین درکی

روزنامه نگار

جدید بوده است. با این حال موضوعی که انتقاد برانگیز بوده و مقامات دولتی نیز تاکنون نسبت به آن توضیحی ارائه نداده‌اند، این است که در حکم اخیر پزشکیان به جلوگیری از موازی‌کاری‌ها توجه شده و در آن آمده است: «با طراحی و استقرار سازوکارهای مؤثر، هماهنگی و تصمیم‌گیری یکپارچه در رفع تداخل وظایف، جلوگیری از

موازی‌کاری‌ها و پایان بخشی به چندصدایی در مدیریت فضای مجازی کشور، اهتمام حداکثری مصروف دارید.» اما این اشاره در حالی صورت گرفته که اساساً فی‌نفسه اقدام اخیر رئیس‌جمهور، خودش به توری بنیادی موازی‌کاری محسوب می‌شود. از جمله اینکه در بند اول ابلاغیه رهبر شهید انقلاب برای مأموریت‌های اعضای شورای عالی فضای مجازی برای جلوگیری از موازی‌کاری‌ها آمده است: «انحلال شوراهای عالی مصوب در گذشته که موازی این شورا هستند، به منظور تحکیم جایگاه فراقوه‌ای و موقعیت محوری و کانونی شورای عالی و نیز انتقال وظایف آن شوراهای به شورای عالی فضای مجازی.» به تعبیری دیگر اقدام اخیر رئیس‌جمهور به عنوان رئیس شورای عالی فضای مجازی با فلسفه و بدیهیات تشکیل این شورا و تکالیف صرح رهبر انقلاب متضاد است. علاوه بر این رهبر شهید انقلاب اسلامی در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری در سال ۱۳۹۷ فرموده بودند: «دعوا و ایجاد تشکیلات موازی با دولت، اصلاح کار نیست؛ کار جهادی باید توسط خود مسئولین و از مجاری قانونی انجام گیرد.»

تردید در صداقت دولتی‌ها برای اینترنت

به دنبال محدودیت‌های اعمال شده بر

حوزه اینترنت از اسفندماه گذشته و آغاز جنگ تحمیلی سوم آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران، از جمله پربسامدترین سخنان و موضع‌گیری‌های مقامات دولتی و همچنین رسانه‌های آن معطوف به ضرورت بازگشایی اینترنت بوده است. رئیس دولت، معاون اول، سخنگوی دولت، وزیر ارتباطات و حتی معاونت‌هایی چون علمی ریاست جمهوری کمتر روز و هفته‌ای بوده است که نسبت به بازگشایی اینترنت موضع‌گیری نداشته باشند. این طیف البته اشاره‌ای به علت محدودیت‌های اخیر برای اینترنت نداشته و صرف بر پایه ادعاها و آمار تایید نشده از زبان کسب و کارها در نتیجه محدودیت‌های اخیر خواستار بازگشت وضعیت پیشین برای اینترنت می‌شوند. با این حال موضوعی که صداقت دولتی‌ها در موضوع اینترنت را خدشه‌دار می‌کند، اخبار تایید نشده‌ای از همراهی نمایندگان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با پروژه‌هایی چون اینترنت پرو در شوراهای و نهادهای بالادستی است. ضمن اینکه این سوال نیز مطرح است که چنانچه دستور محدودیت‌های اخیر از جانب شورای عالی امنیت ملی بوده، اکثریت عددی این شورا نیز از مقامات دولتی است. چه اینکه رئیس این شورا نیز رئیس‌جمهور بوده و دبیر آن نیز منصب رئیس دولت است.

خبر کوتاه

کنایه قالیباف به رکورد شکنی نرخ بهره اوراق قرضه آمریکا

رئیس مجلس شورای اسلامی در صفحه شخصی خود در یکی از شبکه‌های اجتماعی، با اشاره به خبر افزایش بی‌سابقه نرخ بهره اوراق قرضه نوشت: «پس شما در حال تأمین مالی هگست، مجری تلویزیونی شکست خورده، با نرخ‌هایی هستید که از سال ۲۰۰۷ بی‌سابقه بوده، تا او بتواند در حیاط خلوت ما در تنگه هرمز، نقش وزیر جنگ را بازی کند؟» وی تأکید کرد: «می‌دانید چه چیزی دیوانه‌کننده‌تر از بدهی ۳۹ تریلیون دلاری است؟ این که برای تأمین مالی این جنگ‌بازی، نرخ بهره‌ای به اندازه دوران پیش از بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸ بپردازید و در نهایت فقط یک بحران مالی جهانی جدید نصیبتان شود.»

گفت‌وگوی تلفنی مخبر با مادر ۸ شهید جنگ تحمیلی سوم

مشاور و دستیار مقام معظم رهبری، در تماسی با مادر ۸ شهید «رستمی و کیالها» که در جنگ تحمیلی سوم به مقام رفیع شهادت رسیدند و اخیراً دچار سانحه تصادف شده و در بیمارستان بستری است، به صورت تلفنی گفت‌وگو کرد. محمد مخبر در این مکالمه ضمن پیگیری وضعیت سلامت و بهبودی این بانوی صبور و ایثارگر، وی را مایه دلگرمی خانواده شهید دانست و گفت: صبر و متانت شما دشمن شکن و آرامش بخش برای ملت شهید پرور ایران است. وی افزود: مادرانی چون شما، سرمایه‌های معنوی کشور و مایه افتخار همه ما هستند.

جلالی: همکاری‌های تهران و مسکو وارد مرحله‌ای راهبردی شده است

سفیر ایران در روسیه از مواضع و حمایت‌های روسیه از جمهوری اسلامی ایران در مجامع و تحولات بین‌المللی قدردانی کرد و گفت: همکاری‌های تهران و مسکو امروز وارد مرحله‌ای راهبردی شده است. جلالی با اشاره به روند روبه‌رشد روابط تهران و مسکو در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی، بر نقش مؤثر همکاری‌های منطقه‌ای در تحکیم روابط دو کشور تأکید کرد. وی همچنین از مواضع و حمایت‌های روسیه از جمهوری اسلامی ایران در مجامع و تحولات بین‌المللی قدردانی کرد و گفت: همکاری‌های تهران و مسکو امروز وارد مرحله‌ای راهبردی شده و ظرفیت‌های گسترده‌ای برای توسعه مناسبات در حوزه‌های مختلف میان دو کشور وجود دارد.

عدلیه

اموال ۴۷ نفر از خائنین به وطن توقیف شد

مرکز رسانه قوه قضائیه اعلام کرد: «با دستور مقام قضایی اموال ۴۷ نفر از خائنین به وطن و افسران تاثیرگذار در شبکه همکاران دشمن در راستای حفظ حقوق عامه و اجرای قانون تشدید مجازات جاسوسی و همکاری با رژیم صهیونیستی علیه امنیت و منافع ملی در استان همدان به نفع مردم و هزینه کرد برای بازسازی اماکن آسیب‌دیده از جنگ توقیف شد و پرونده این افراد در حال رسیدگی است. همچنین اعلام شد: در حال حاضر ۶ نفر از این افراد مقیم کشور انگلیس، ۲ نفر مقیم سوئیس، یک نفر مقیم روسیه، ۸ نفر مقیم آلمان، ۶ نفر مقیم ترکیه، ۸ نفر مقیم کشور عراق، ۴ نفر مقیم آمریکا، یک نفر مقیم ایتالیا، یک نفر مقیم عمان، یک نفر مقیم کانادا، یک نفر مقیم عربستان، یک نفر مقیم ارمنستان، ۲ نفر مقیم غنا و ۶ نفر در داخل کشور هستند که دستورات لازم برای ضبط اموال آنها صادر شده است.»

عدد خبر ۳۳ دلار

مؤسسه سیاست‌گذاری مالیاتی و اقتصادی (ITEP) ایالت آلاباما بیشترین ضربه را از گرانی بنزین به دلیل جنگ علیه ایران خورده است؛ به طوری که هه‌رآنند در آنجا نسبت به ماه فوریه، ماهانه ۵۲ دلار بیشتر هزینه می‌کند. بر اساس گزارش این مؤسسه، میانگین افزایش ماهانه هزینه هر یک بنزین در کل آمریکا ۳۳/۸۶ دلار است. طبق داده‌ها، تا ۱۳ مه (۲۳ اردیبهشت) متوسط قیمت هر گالن (۳/۷۸ لیتر) بنزین در کانزاس به ۴/۷۷ دلار رسیده که هنوز از میانگین ملی آمریکا (۴/۵ دلار) پایین‌تر است. رانندگان در ایالت کانزاس نیز به دلیل جنگ علیه ایران، ماهانه حدود ۳۱ دلار بیشتر از قبل برای بنزین هزینه می‌کنند.

عدد خبر ۲ درصد

ارزش پوند انگلیس طی هفته اخیر ۲ درصد در برابر دلار آمریکا افت کرد. این افت پس از آن رخ داد که «اندی برنهام» به عنوان یک گزینه جدی برای رهبری حزب کارگر انگلیس مطرح شد. همچنین اظهار نظر ترامپ که گفته بود «ما به باز بودن تنگه هرمز نیازی نداریم»، عامل دیگری در افت ارزش پوند بود. «هیو پیل»، اقتصاددان ارشد بانک مرکزی انگلیس، که پیش‌تر از افزایش نرخ بهره حمایت کرده بود، بار دیگر خواستار سیاست پولی انقباضی بیشتر برای مقابله با تورم شد. اکنون معامله‌گران انتظار دارند بانک مرکزی انگلیس نرخ بهره را تا پایان سال ۲۰۲۶ حدود ۷۰ واحد پایه افزایش دهد.

عدد خبر ۴/۵ درصد

بازده اوراق خزانه داری ۱۰ ساله آمریکا روز جمعه (دیروز) از ۴.۵ درصد عبور کرد و به بالاترین سطح خود در یک سال اخیر رسید؛ زیرا فشارهای تورمی فزاینده ناشی از جنگ ایران، انتظارات برای افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو در اواخر سال را تقویت کرد. داده‌های جدید نشان داد که در نتیجه جنگ آمریکا با ایران، تورم عمده‌فروشی آمریکا در آوریل با سریع‌ترین سرعت از سال ۲۰۲۲ افزایش یافته و قیمت‌های مصرف‌کننده نیز بزرگ‌ترین رشد خود از سال ۲۰۲۳ را تجربه کرده‌اند. اکنون بازارها به طور کامل احتمال کاهش نرخ بهره در سال جاری را کنار گذاشته‌اند و برخی معامله‌گران حتی روی افزایش نرخ بهره تا دسامبر شرط‌بندی می‌کنند.

عدد خبر ۱۰۰ دلار

قیمت هه‌ر اونس طلا دیروز، جمعه، در بازارهای جهانی با کاهشی بیش از ۱۰۰ دلار، به ۴ هزار و ۵۳۰ دلار رسید و کاهش حدود ۴ درصدی در یک هفته را ثبت کرد؛ زیرا شتاب گرفتن تورم در آمریکا باعث تشدید نگرانی‌ها درباره احتمال حفظ نرخ‌های بهره بالا توسط فدرال رزرو (یا حتی افزایش دوباره آن) شد. داده‌های جدید نشان داد که تورم عمده‌فروشی آمریکا در آوریل با سریع‌ترین سرعت از سال ۲۰۲۲ افزایش یافته است و قیمت‌های مصرف‌کننده نیز بزرگ‌ترین رشد خود را از سال ۲۰۲۳ تجربه کرده‌اند. در تحولی جداگانه، هند برای حمایت از ارزش روپیه، مقررات واردات طلا را بیش از پیش سخت‌تر کرد.

ظهور بیان در گفت‌وگو با نوبنیاد مطرح کرد:

اصلاح نظام ارزی؛ کلید ثبات اقتصاد ایران

دولت چهاردهم پس از اجرای سیاست‌های ارزی در ابتدای زمستان سال ۱۴۰۳، ارز نیمایی با نرخ حدود ۴۵ هزار تومان را حذف کرد و تالار اول بازار توافقی را با قیمت ۶۰ هزار تومان ایجاد کرد. دوازده و پس از یک سال، در نیمه دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نیز، پس از حذف ارز ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، سیاست تک‌نرخ شدن اجرا شد و نرخ تالار اول که حدود ۸۴ هزار تومان بود، به تالار دوم با نرخ حدود ۱۲۵ هزار تومان تغییر یافت. هم‌اکنون نرخ رسمی هر دلار در مرکز مبادله ارز و طلای ایران به مرز ۱۴۸ هزار تومان رسیده است. نرخ دلار به عنوان نامگر بازار ارز در بازار غیررسمی نیز در محدوده ۱۸۰ هزار تومان قرار دارد.

صادرات محور حرکت کند. وی توضیح داد: منظور از نرخ ترجیحی این نیست که مانند دوره ارز ۴۲۰۰ تومانی یا ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، به همه کالاها و همه تقاضاها ارز ترجیحی اختصاص داده شود، بلکه به‌ویژه بخش تولید کشور نیازمند نرخ ترجیحی است تا تقاضای ناشی از جهش‌های ارزی به صورت کنترل‌شده به تولید منتقل شود.

شوکار ارزی ماه‌های اخیر به تولید

ظهور بیان بیان کرد: واحدهای تولیدی اکنون به دلیل شوکارهای ارزی ماه‌های اخیر، به شدت از نظر سرمایه در گردش تحت مشکل دارند و لازم است بتوانند سطح تولید خود را حفظ کنند. باید توجه داشت که شوکارهای سمت عرضه، آثار تورمی شدیدتری پایدارتری نسبت به شوکارهای ناشی از تقاضا و نقدینگی دارند. وی تأکید کرد: یکی از موضوعات مهم، فعال شدن ظرفیت نقدینگی و هدایت خلق پول نظام بانکی به سمت اولویت‌های کشور است تا بتواند در شرایط جهش ارزی، مشکل تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی را برطرف کند و میان زمان هزینه‌کرد و زمان کسب درآمد این واحدها پل بزند. این نماینده مجلس گفت: ما باید به سمت اصلاح نقشه تجاری و ایجاد سیستم‌های پرداخت رسمی با کشورهای دیگر حرکت می‌کردیم؛ به این معنا که صادرات و واردات کشور به شکلی تنظیم شود که تراز تجاری ما با کشورهای مختلف به سمت صفر حرکت کند تا اساساً نیاز به دور زدن تحریم کاهش یابد و امکان تسویه حساب‌ها از طریق حساب‌های دفتری فراهم شود.

او ادامه داد: در کنار آن، باید به سمت ایجاد سیستم‌های پرداخت رسمی دو جانبه و چند جانبه حرکت می‌کردیم که یکی از نمونه‌های بین‌المللی آن، اتصال به سیستم CIPS (پرداخت‌های بین‌المللی با یوان) است. وی اظهار کرد: این سیستم به شدت در حال توسعه و رشد است و تاکنون حدود ۲۴ تریلیون دلار گردش مالی در آن انجام شده است. اتصال به چنین سازوکاری می‌توانست کمک کند بخش بزرگی از تسویه تجارت خارجی کشور از طریق آن انجام شود، به‌ویژه اینکه بسیاری از کشورهای دنیا روابط تجاری گسترده‌ای با چین دارند. این مسئله نیازمند اراده در سطح عالی حاکمیت است و دست‌کم رئیس‌جمهور باید از طریق یک توافق و معامله کلان با چین، پیگیر حل این موضوع باشد.

نیما سهیلی
روزنامه‌نگار

سهام تراستی‌ها در نظام ارزی کم‌شود

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس: یکی از تجربه‌های تلخ ما در حوزه ارزی، شکل‌گیری تراستی‌ها برای دور زدن تحریم‌ها بود. البته اصل شکل‌گیری این سازوکارها در آغاز تحریم‌ها یک ضرورت پراگماتیستی محسوب می‌شد، اما به تدریج باید سهم تراستی‌ها در نظام تسویه ارزی کشور کاهش پیدا می‌کرد.

عبدالناصر همتی، رئیس بانک مرکزی، نیز می‌گوید علت افزایش قیمت ارز پیش از این تحریم‌ها بود و اکنون جنگ عامل این موضوع است. با این حال، کارشناسان نسبت به سیاست‌های ارزی، به‌ویژه در چند ماه اخیر، انتقاد دارند و می‌گویند در شرایطی که کشور در وضعیت جنگی قرار دارد، سیاست‌های ارزی نیز باید متناسب با این وضعیت باشد و بانک مرکزی نیز رویکردی متناسب با شرایط جنگی اتخاذ کند. در همین حال، بانک مرکزی اعلام کرد که با هدف انسجام بخشی به بازار رسمی اسکناس ارز، هر فرد می‌تواند تا سقف هزار پیور ارز دریافت کند. صاحب‌نظران تأکید دارند این تصمیم می‌تواند به هدرفت منابع ارزی منجر نشود و اثری بر معیشت مردم یا ثبات اقتصادی ندارد.

نظام ارزی نیازمند اصلاحات اساسی است

میثم ظهوریان، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با نوبنیاد اظهار کرد: یکی از بحث‌های مهم اقتصاد کلان کشور، مسئله نظام ارزی و مشخصاً ناترازی منابع و مصارف ارزی است که باعث شده حداقل از سال ۱۳۹۰ به‌صورت مزمن با کسری تراز پرداخت‌های ارزی مواجه باشیم و مسئله جنگ نیز طبیعتاً این وضعیت را تشدید خواهد کرد. وی افزود: بخشی از این افزایش تقاضا ناشی از ضربه‌هایی است که به منابع ارزی کشور وارد شده است؛ به این معنا که درآمدهای ارزی ما به واسطه آسیب دیدن برخی کارخانه‌های فولاد و پتروشیمی که جزو صادرکنندگان کشور بودند، حداقل

موج خبر

بازار نفت در آستانه انفجار قیمتی

نشریه اکونومیست هشدار داد که بازار جهانی نفت با وجود آرامش ظاهری، در آستانه یک بحران بزرگ قرار دارد و در صورت ادامه بسته ماندن تنگه هرمز، قیمت‌ها ممکن است به‌زودی جهشی «انفجاری» را تجربه کنند. بر اساس این گزارش، بسته شدن تنگه هرمز تاکنون حدود ۲ میلیارد بشکه نفت، معادل ۵ درصد عرضه سالانه جهان را از بازار حذف کرده است. هر روز ادامه انسداد این گذرگاه راهبردی ۱۴ میلیون بشکه دیگر به کسری عرضه جهانی نفت اضافه می‌کند. با این حال، بازار نفت تاکنون واکنش شدیدی نشان نداده و قیمت نفت برنت که اکنون حدود ۱۰۵ دلار در هر بشکه است، افزایش چشمگیری را تجربه نکرده است.

اکونومیست دلیل آرامش فعلی بازار را وجود دو عامل اصلی می‌داند: نخست افزایش چشمگیر صادرات نفت آمریکا و دوم کاهش واردات نفت چین. صادرات خالص نفت و فرآورده‌های نفتی آمریکا با استفاده از ذخایر راهبردی به حدود ۹ میلیون بشکه در روز رسیده که نسبت به سال گذشته ۴ میلیون بشکه افزایش داشته است. در سوی دیگر، چین نیز واردات نفت خود را حدود ۴.۵ میلیون بشکه در روز کاهش داده است. اکونومیست تأکید می‌کند همین عوامل، همراه با کاهش مصرف در کشورهای فقیر، مانع از جهش فوری قیمت‌ها شده، اما در صورت تداوم بسته بودن تنگه هرمز، شرایط می‌تواند به سرعت تغییر کند؛ زیرا ذخایر نفتی جهان که در آغاز جنگ در سطح بالایی قرار داشت، اکنون به تدریج در حال کاهش است و تا ماه ژوئن به پایین‌ترین سطح می‌رسد. همچنین ذخایر نفت موجود روی نفتکش‌ها که پیش از آغاز جنگ افزایش یافته بود، اکنون تخلیه شده است.

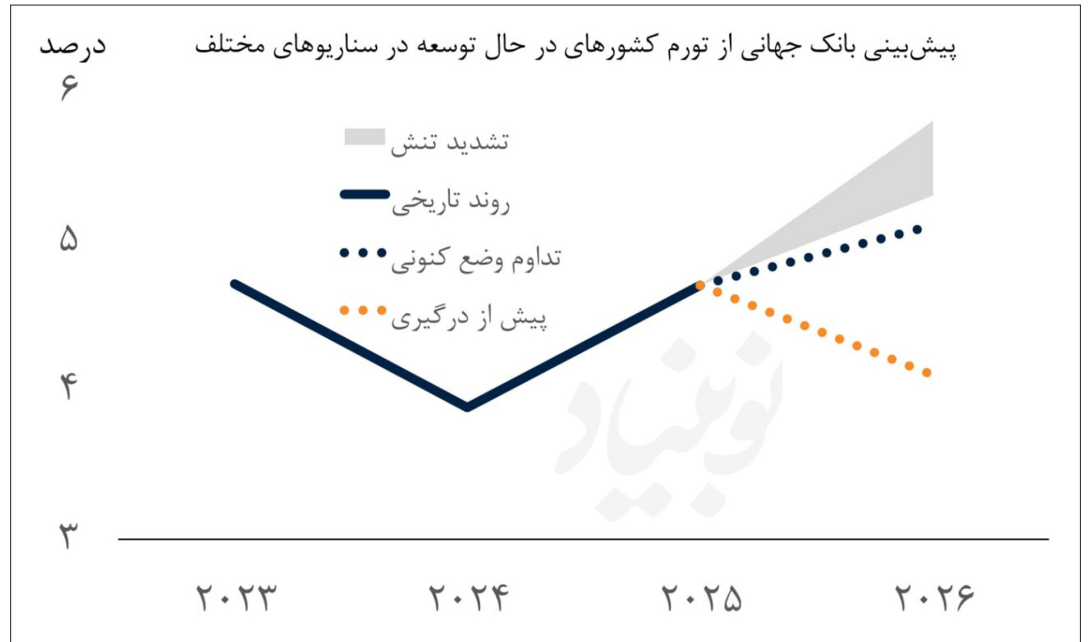
در مرحله بعد فشار به ذخایر خصوصی کشورهای ثروتمند منتقل خواهد شد و در چنین شرایطی قیمت‌ها ممکن است به شکل ناگهانی و شدید افزایش یابد. نخستین نشانه‌های بحران در بازار فرآورده‌هایی مانند بنزین، گازوئیل و سوخت جت نمایان خواهد شد؛ زیرا ذخایر این محصولات هم‌اکنون نیز به شدت کاهش یافته است. این گزارش همچنین احتمال بازگشت چین به بازار خرید نفت را یکی دیگر از عوامل تشدیدکننده بحران می‌داند. اگرچه چین ۱.۲ میلیارد بشکه ذخیره نفت در اختیار دارد، اما احتمالاً برای حفظ ذخایر راهبردی خود ناچار به افزایش واردات خواهد شد. افزایش قیمت بنزین در آمریکا می‌تواند فشار سیاسی قابل توجهی بر کاخ سفید وارد کند و همین مسئله ممکن است دولت آمریکا را به سمت ممنوعیت صادرات نفت سوق دهد. اجرای چنین سیاستی نه تنها قیمت جهانی نفت را به شدت افزایش خواهد داد، بلکه به پالایشگاه‌های آمریکایی و حتی مصرف‌کنندگان داخلی این کشور نیز آسیب می‌زند.

در پی شوک جنگ رمضان به اقتصاد؛

بانک جهانی: موج گرانی جهانی در راه است

تازه‌ترین گزارش بانک جهانی از چشم‌انداز شاخص‌های اقتصادی در سال ۲۰۲۶ نشان می‌دهد قیمت انرژی امسال ۲۴ درصد افزایش خواهد یافت و

به بالاترین سطح خود از زمان جنگ روسیه و اوکراین در سال ۲۰۲۲ می‌رسد؛ زیرا جنگ علیه ایران شوک شدیدی به بازارهای جهانی کالا وارد کرده است.

حمید کمار
روزنامه‌نگار

درصد افزایش باید که ناشی از جهش ۶۰ درصدی قیمت اوره است. توان خرید کود به بدترین سطح خود از سال ۲۰۲۲ خواهد رسید و درآمد کشاورزان را کاهش داده و عملکرد محصولات آینده را تهدید می‌کند. اگر جنگ طولانی‌تر شود، این فشارها بر عرضه و قیمت غذا می‌تواند تا ۴۵ میلیون نفر دیگر را در سال جاری به سمت ناامنی غذایی حاد سوق دهد.

رکورد تاریخی قیمت فلزات پایه

قیمت فلزات پایه مانند آلومینیوم، مس و قلع نیز احتمالاً به بالاترین سطح تاریخی خواهد رسید؛ زیرا تقاضا از سوی صنایعی مانند مراکز داده، خودروهای برقی و انرژی‌های تجدیدپذیر همچنان قوی است. فلزات گران‌بها نیز به رکورد های جدید قیمتی و نوسان رسیده‌اند و انتظار می‌رود قیمت متوسط آن‌ها در سال ۲۰۲۶ بالغ بر ۴۲ درصد افزایش یابد؛ زیرا نااطمینانی ژئوپولیتیک، تقاضا برای دارایی‌های امن را افزایش می‌دهد. افزایش قیمت کالاها موجب افزایش تورم و کاهش رشد اقتصادی در سراسر جهان خواهد شد. در اقتصادهای در حال توسعه، تورم در سال ۲۰۲۶ به طور متوسط ۵.۱ درصد پیش‌بینی می‌شود که یک واحد درصد بالاتر از پیش‌بینی‌های پیش از جنگ (۴.۱ درصد) و بیشتر از ۴.۷ درصد سال گذشته است. رشد اقتصادی این کشورها نیز کاهش خواهد یافت؛ زیرا قیمت بالای کالاهای اساسی درآمد خانوارها را کاهش می‌دهد و صادرات کشورهای خاورمیانه با محدودیت‌های شدید مواجه می‌شود. انتظار می‌رود رشد اقتصادهای در حال توسعه در سال ۲۰۲۶ به ۳.۶ درصد برسد (کاهش معادل ۰.۴ واحد درصد نسبت به پیش‌بینی ژانویه). اقتصادهایی که مستقیماً تحت تأثیر جنگ هستند بیشترین آسیب را خواهند دید و ۷۰ درصد واردکنندگان کالا و بیش از ۶۰ درصد صادرکنندگان کالا رشد ضعیف‌تری نسبت به پیش‌بینی‌های قبلی خواهند داشت.

هرمز تورم آمریکا را به اوج می‌رساند

دونالد ترامپ با شعار مهار تورم و احیای اقتصاد آمریکا رئیس‌جمهور شد، اما حالا داده‌ها می‌گویند تورم آمریکا در نتیجه شوک نفتی تنگه هرمز در حال شبیه شدن به دهه ۷۰ است.

مقایسه تورم آمریکا با دهه ۱۹۷۰ نشان می‌دهد نرخ تورم از ۶.۵ درصد در سال ۲۰۲۱ به اوج ۱۰ درصد در سال ۲۰۲۲ رسید و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۸ دوباره به ۱۳ درصد برسد. در دهه ۱۹۷۰ دو شوک نفتی رخ داد. نخستین شوک در سال ۱۹۷۳، با قطع صادرات نفت کشورهای عربی به حامیان رژیم اسرائیل، قیمت نفت را چهار برابر کرد. شوک دوم در سال ۱۹۷۹ و با پیروزی انقلاب اسلامی رخ داد؛ زمانی که ایران صادرات نفت خود را قطع کرد. نتیجه این تحولات رکود تورمی بود؛ یعنی تورمی بالای ۱۳ درصد، بیکاری نزدیک به ۱۱ درصد و اقتصادی فلج برای حدود یک دهه. کارشناسان می‌گویند اکنون نیز کاهش تولید نفت اوپک به پایین‌ترین سطح در ۳۵ سال اخیر می‌تواند آمریکا را دچار رکود تورمی کند. با این تفاوت که این بار آمریکا درگیر جنگ است و نه دلار نفتی در اختیار دارد و نه کنترلی بر تنگه هرمز.

نفت ۱۱۵ دلاری در سال ۲۰۲۶

طبق بررسی‌های بانک جهانی، قیمت کالاها می‌تواند حتی بیش از این افزایش یابد، اگر درگیری تشدید شود یا اختلالات عرضه طولانی‌تر از حد انتظار ادامه یابد. در سناریوی بدبینانه، قیمت نفت برنت در سال ۲۰۲۶ می‌تواند به طور متوسط ۱۱۵ دلار باشد؛ به‌ویژه اگر تأسیسات حیاتی نفت و گاز آسیب بیشتری ببینند و صادرات به کندی باز یابی شود. این امر اثر دومینویی بر قیمت‌کود و منابع انرژی جایگزین مانند سوخت‌های زیستی خواهد داشت. در این سناریو، تورم در اقتصادهای در حال توسعه می‌تواند به ۵.۸ درصد برسد؛ سطحی که در دهه گذشته تنها در سال ۲۰۲۲ مشاهده شده است.

آبیهان کوزه، معاون اقتصاددان ارشد بانک جهانی، هشدار داد: «رشته‌ای از شوک‌ها در دهه گذشته، فضای مالی دولت‌ها را برای واکنش به بحران تاریخی عرضه انرژی به شدت محدود کرده است. دولت‌ها باید در برابر روسوسه حمایت‌های مالی گسترده و غیره فمند مقاومت کنند؛ زیرا این اقدامات می‌تواند بازارها را مختل کرده و ذخایر مالی را تضعیف کند. در عوض، باید بر حمایت سریع، موقت و هدفمند از آسیب‌پذیرترین خانوارها تمرکز کنند.» بخش دیگری از این گزارش نشان می‌دهد که نوسان قیمت نفت در دوره‌های افزایش ریسک ژئوپولیتیک تقریباً دو برابر دوره‌های آرام است و کاهش ۱ درصدی در تولید نفت ناشی از شوک ژئوپولیتیک، قیمت‌ها را به طور متوسط ۱۱.۵ واحد درصد افزایش می‌دهد. این اثرات به سایر بازارهای کالایی نیز سرایت می‌کند و تأثیری ۵۰ درصد بزرگ‌تر از شرایط عادی دارد. طبق این گزارش، افزایش ۱۰ درصدی قیمت نفت ناشی از شوک عرضه ژئوپولیتیک باعث می‌شود قیمت گاز طبیعی تا ۷ درصد و قیمت کود تا ۵ درصد افزایش یابد. این اوج‌ها معمولاً حدود یک سال پس از شوک اولیه نفت رخ می‌دهند و پیامدهای نامطلوبی برای امنیت غذایی و کاهش فقر دارند.

گزارش کوتاه

اقتصاد سامورایی‌ها در مخمصه جنگ

آمارهای اقتصادی جدید ژاپن نشان می‌دهد که وضعیت اقتصاد این کشور همچنان روبه وخامت است. روز گذشته داده‌های مربوط به تورم تولیدکننده ژاپن در آوریل منتشر شد. این داده‌ها نشان می‌دهد که نرخ تورم تولیدکننده سالانه ژاپن در آوریل امسال به ۴.۹ درصد رسیده که بالاترین نرخ در سه سال اخیر است. این رقم در حالی ثبت شده که پیش‌بینی بازار از تورم تولیدکننده در آوریل تنها ۳ درصد بود. این رقم همچنین بسیار بالاتر از رقم ۲.۹ درصدی ماه قبل است. در مقیاس ماهانه، شاخص قیمت تولیدکننده ۲.۳ درصد افزایش یافت که نسبت به رشد یک درصدی مارس شتاب گرفته و قوی‌ترین رشد ماهانه در ۱۲ سال اخیر (از آوریل ۲۰۱۴ تاکنون) محسوب می‌شود.

بررسی جزئیات گزارش بانک مرکزی ژاپن نشان می‌دهد که عامل اصلی جهش تورم تولیدکننده در آوریل، فشارهای شدید هزینه‌ای ناشی از جهش قیمت انرژی و اختلالات زنجیره تأمین مرتبط با جنگ در ایران بوده است. تورم ماهانه تولید نفت و زغال سنگ در آوریل ۱۱.۸ درصد بوده که حتی از رقم ۷.۸ درصدی ماه قبل هم بالاتر رفته و تورم سالانه این بخش را از منفی ۷.۱ درصد در مارس به ۵.۳ درصد در آوریل رسانده است. تولید محصولات شیمیایی نیز با تورم ماهانه ۶.۱ درصدی، عامل مهم دیگری در جهش تورم تولیدکننده ژاپن در آوریل بوده و تورم سالانه این بخش را از ۰.۸ درصد در مارس به ۹.۲ درصد در آوریل افزایش داده است.

شوگ خبری دیگر برای اقتصاد ژاپن، رکوردزنی تاریخی نرخ بازده اوراق قرضه دولتی این کشور بود. روز گذشته نرخ بهره اوراق قرضه ۱۰ ساله ژاپن به بالاتر از ۲.۷ درصد رسید که بالاترین رقم در ۲۹ سال اخیر به شمار می‌رود. این افزایش پس از آن رخ داد که تورم تولیدکننده فراتر از انتظار بود و انتظارات برای ادامه افزایش نرخ بهره توسط بانک ژاپن را تقویت کرد. «کازویوکی ماسو»، عضو هیئت مدیره بانک ژاپن، نیز خواستار افزایش هر چه سریع‌تر نرخ‌های بهره شد و نسبت به خطرات فزاینده تورم پایدار ناشی از جنگ هشدار داد. از سوی دیگر، آخرین حراج اوراق ۳۰ ساله دولت ژاپن با تقاضایی قوی‌تر از میانگین ۱۲ ماهه روبه‌رو شد؛ زیرا بازده‌های بالاتر، سرمایه‌گذاران را به خرید این اوراق ترغیب کرد.

بالا رفتن نرخ بهره اوراق دولتی ژاپن می‌تواند آثار مهمی نه تنها برای این کشور بلکه برای سایر بازارهای دنیا داشته باشد. افزایش نرخ بهره سیاستی بانک مرکزی، بالا رفتن هزینه استقرار دولت و تقویت ین در برابر ارزهای خارجی، از مهم‌ترین آثار این اتفاق برای ژاپن خواهد بود. افزایش نرخ بهره اوراق دولتی ژاپن و جذاب شدن این دارایی برای سرمایه‌گذاران جهانی، آثار مختلفی بر بازارهای بین‌المللی خواهد داشت. انتقال بخشی از سرمایه‌ها از بازار اوراق قرضه کشورهای دیگر از جمله آمریکا به سمت ژاپن و در نتیجه کاهش ارزش و افزایش نرخ بهره اوراق آمریکا و دیگر کشورها، یکی از مهم‌ترین آثار این اتفاق است. خروج سرمایه از بازارهای نوظهور مانند رمارزها و افت ارزش این دارایی‌ها نیز اثر دیگر این وضعیت است. تشدید فشار نزولی بر قیمت طلا و سهام در اقتصادهای بزرگ از جمله آمریکا می‌تواند از دیگر آثار افزایش نرخ بهره اوراق دولتی ژاپن باشد.

طبق گزارش جدید «چشم‌انداز بازارهای کالایی» بانک جهانی، قیمت کل کالاها در سال ۲۰۲۶ معادل ۱۶ درصد افزایش خواهد یافت؛ افزایشی که ناشی از جهش قیمت انرژی و کود و همچنین رکورد شکنی قیمت چندین فلز کلیدی است. این شوک پیامدهای جدی برای ایجاد اشتغال و توسعه اقتصادی خواهد داشت. حملات به زیرساخت‌های انرژی و اختلال در حمل‌ونقل دریایی در تنگه هرمز (که حدود ۳۵ درصد تجارت دریایی نفت خام جهان از آن عبور می‌کند) بزرگ‌ترین شوک عرضه نفت در تاریخ را رقم زده و با کاهش اولیه حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز از عرضه جهانی نفت همراه بوده است. انتظار می‌رود قیمت نفت برنت در سال ۲۰۲۶ به طور متوسط ۸۶ دلار باشد، در حالی که این رقم در سال ۲۰۲۵ برابر با ۶۹ دلار بود. این پیش‌بینی‌ها بر این فرض استوار است که شدیدترین اختلالات تا ماه مه پایان یابد و عبور کشتی‌ها از تنگه هرمز تا اواخر ۲۰۲۶ به سطح پیش از جنگ بازگردد.

ایندرمیت گیل، اقتصاددان ارشد بانک جهانی، می‌گوید: «جنگ اقتصاد جهانی را در موج‌های پیاپی تحت فشار قرار می‌دهد؛ ابتدا از طریق افزایش قیمت انرژی، سپس افزایش قیمت غذا و در نهایت افزایش تورم که نرخ بهره را بالا می‌برد و بدهی را گران‌تر می‌کند. فقیرترین مردم که بیشترین سهم درآمد خود را صرف غذا و سوخت می‌کنند، بیشترین آسیب را خواهند دید؛ همان‌طور که اقتصادهای در حال توسعه با بدهی‌های سنگین نیز تحت فشار قرار می‌گیرند. این‌ها یادآور یک حقیقت تلخ است: جنگ یعنی بازگشت توسعه به عقب.»

بانک جهانی در بخش دیگری از این گزارش پیش‌بینی کرده است که قیمت کودها در سال ۲۰۲۶ حدود ۳۱

رسانه‌های آمریکایی مطرح کردند

پکن، صحنه افول هیمنه آمریکا

رسانه‌های غربی مانند فایننشال تایمز، واشنگتن پست و نیویورک تایمز به شکاف عمیق میان روایت آمریکایی و واقعیت رفتار پکن اعتراف کردند. از هشدار صریح شی جین‌پینگ درباره تایوان و بی‌اعتنایی چین به تحریم‌های ضدایرانی آمریکا گرفته تا سکوت معنادار پکن درباره ادعاهای ترامپ پیرامون ایران، همه نشان داد که رئیس‌جمهور آمریکا در سفر به چین نه تنها امتیاز مهمی به دست نیاورد، بلکه با کشوری روبه‌رو شد که دیگر حاضر نیست زیر سایه فشار و تهدید واشنگتن حرکت کند.

ایران غیرهسته‌ای یا مخالفت با مالکیت ایران بر تنگه هرمز نشده است. این سکوت معنادار، تردیدهایی را درباره صحت ادعاهای ترامپ ایجاد کرد.

رفتار عملی پکن اما همچنان خرید نفت از ایران است و عملاً به تحریم‌های آمریکا اعتنایی ندارد. نه فشارهای اقتصادی واشنگتن و نه تهدیدهای دریایی آمریکا در جنوب ایران نتوانسته‌اند روابط اقتصادی تهران و پکن را متوقف کنند. این مسئله برای آمریکا یک شکست آشکار است؛ زیرا مهم‌ترین ابزار واشنگتن یعنی تحریم، زمانی اثرگذار است که قدرت‌های بزرگ جهان آن را بپذیرند و چین نشان داده حاضر نیست منافع خود را قربانی خواسته‌های آمریکا کند.

حتی فضای اجتماعی چین نیز علیه ترامپ چندان مثبت نبود. گزارش نیویورک تایمز از شهرهای مختلف چین نشان داد که بسیاری از مردم این کشور، ترامپ را بیشتر شبیه یک «کمدین» می‌دانند تا یک رهبر مقتدر. برخی او را مسئول افزایش قیمت سوخت، جنگ تجاری و بی‌ثباتی اقتصادی معرفی کردند. یک راننده تاکسی چینی نیز جمله‌ای گفت که به خوبی تصویر این سفر را خلاصه می‌کند: «اینکه ترامپ خودش به چین آمده یعنی چین می‌تواند او را کنترل کند.»

شاید مهم‌ترین تصویر این سفر، همان چیزی بود که رسانه‌های غربی از زبان بدن دو رهبر توصیف کردند. ترامپ که معمولاً در دیدار با رهبران دیگر تلاش می‌کند با حرکات نمایشی و دست‌دادن‌های تحکم‌آمیز برتری خود را نشان دهد، این بار نتوانست رفتار همیشه‌اش را تکرار کند. کارشناسان غربی اعتراف کردند که شی جین‌پینگ اجازه نداد ترامپ حرکت معروف کشیدن قدرت‌نماییانه دست را اجرا کند. در مقابل، ترامپ بارها تلاش کرد با لبخند، لمس بازوی شی و ابراز علاقه شخصی، فضای دیدار را دوستانه جلوه دهد؛ رفتاری که بیشتر به تلاش برای جلب رضایت شباهت داشت تا نمایش اقتدار. این سفر نشان داد دوران یک‌جانبه‌گرایی آمریکا رو به پایان است. چینی‌ها بدون عقب‌نشینی از مواضع خود درباره تایوان، ایران و تجارت، ترامپ را وادار کردند با ادبیاتی نرم و آشتی‌جویانه ظاهر شود.

نظریه می‌گوید زمانی که یک قدرت نوظهور در حال نزدیک شدن به قدرت مسلط باشد، ترس و سوءظن میان دو طرف می‌تواند جهان را به سمت جنگ سوق دهد. واشنگتن پست این اشاره رئیس‌جمهور چین را پیامی آشکار به واشنگتن تلقی کرد که اگر آمریکا بخواهد با ذهنیت سلطه‌گرانه گذشته با چین برخورد کند، مسئول تنش‌های آینده خواهد بود.

واشنگتن پست تحقیر واشنگتن را فقط در حوزه راهبردی در نظر نگرفت. مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا و یکی از شناخته‌شده‌ترین چهره‌های ضد چینی در دولت ترامپ، سال‌هاست از ورود به چین منع شده است. با این حال، او در سفر اخیر ناچار شد برای همراهی هیئت آمریکایی وارد پکن شود؛ آن هم در شرایطی که چینی‌ها حتی نام او را با شکل متفاوتی روی پلاک رسمی نوشتند تا عملاً محدودیت قبلی را دور بزنند. این اقدام نیز بیش از آنکه یک امتیاز برای روبیو باشد، نمادی از تحقیر او بود. از سوی دیگر، مسئله ایران یکی از مهم‌ترین محورهای اختلاف پنهان میان دو طرف بود. جایی که چین عملاً نشان داد حاضر نیست در زمین آمریکا بازی کند. وزارت خارجه چین صراحتاً اعلام کرد که استفاده از زور در مسئله هسته‌ای ایران به بن‌بست رسیده و راه‌حل نظامی پاسخگو نیست. پکن همچنین تأکید کرد که درگیری میان ایران و آمریکا هرگز نباید رخ می‌داد و تنها راه حل، گفت‌وگو و مذاکره است.

چین حتی پا را فراتر گذاشت و خواستار آتش‌بس جامع و دائمی و یافتن راه‌حلی فوری برای پایان بحران شد. این مواضع در حالی بیان شد که آمریکا تلاش داشت از سفر ترامپ به چین، تصویری از همراهی پکن با سیاست‌های ضدایرانی واشنگتن ارائه کند؛ اما واکنش‌های رسمی چین عملاً این روایت را فرو ریخت.

در همین زمینه، گزارش فایننشال تایمز نیز نکته مهمی را افشا کرد. دنیس وایلدِر، رئیس سابق بخش تحلیل چین در سیا، تأکید کرد که در بیانیه‌ها و گزارش‌های رسمی چین هیچ اشاره‌ای به ادعاهای ترامپ درباره توافق برسر

احسان میرباقری

روزنامه‌نگار

سفر ترامپ به پکن، برخلاف تبلیغات کاخ سفید، صحنه‌ای از عقب‌نشینی، تهدید و حتی تحقیر سیاسی واشنگتن در برابر چین بود. سفری که در آن، از موضوع تایوان تا ایران و از جنگ تجاری تا زبان بدن رهبران دو کشور، نشانه‌های آشکاری از افول قدرت تحمیل آمریکا دیده شد. ترامپ به امید کسب امتیاز اقتصادی و سیاسی وارد چین شد، اما دست خالی برگشت.

واشنگتن پست در گزارشی مطرح کرد که مهم‌ترین بخش این سفر، هشدار مستقیم و کم‌سابقه شی جین‌پینگ به ترامپ درباره مسئله تایوان بود. رهبر چین آشکاراً اعلام کرد که سوءمدیریت مسئله تایوان می‌تواند به درگیری میان دو قدرت منجر شود و تأکید کرد که اولویت اصلی پکن، سرنوشت این جزیره است. این هشدار در شرایطی مطرح شد که واشنگتن سال‌هاست با تسلیح تایوان و حمایت نظامی از آن، عملاً در حال تحریک پکن است. با این حال، ترامپ در برابر این موضع قاطع، نه واکنش تندی نشان داد و نه حتی توانست ادبیات همیشگی تهدیدآمیز خود را تکرار کند. همین مسئله نشان داد که آمریکا به‌خوبی از هزینه‌های رویارویی با چین آگاه شده و دیگر توان بازی با آتش در شرق آسیا را مانند گذشته ندارد.

در این سفر، شی جین‌پینگ به مفهوم «دام توسیدید» اشاره کرد؛ نظریه‌ای مشهور در روابط بین‌الملل که بر اساس تجربه جنگ آتن و اسپارت در یونان باستان شکل گرفته است. این

یادداشت

افشای سفر نتانیا هو و آشفتگی در امارات

محسن پورادفر
روزنامه‌نگار

پس‌لرزه‌های افشای سفر محرمانه نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به امارات، بار دیگر عمق هراس شیخ نشین‌های امارات از آینده روابط با تل‌آویو را آشکار کرد. در حالی که رسانه‌های اسرائیلی از سفر نتانیا هو به امارات خبر داده بودند، مقامات این کشور با شتابی قابل توجه این خبر را تکذیب کردند. تکذیبی که بیش از آنکه نشانه نبود سفر باشد، علامتی روشن از وحشت سیاسی ابوظبی نسبت به تبعات آشکار شدن این روابط بود.

شبکه ۱۲ اسرائیل در گزارشی عنوان کرد که علت اصلی تکذیب این سفر، نگرانی شدید امارات از دیده شدن در قامت یکی از اضلاع محور ضدايران است. این رسانه صهیونیستی اذعان کرد که ابوظبی به‌خوبی می‌داند هرگونه نمایش آشکار از همکاری امنیتی و سیاسی با تل‌آویو، می‌تواند هزینه‌های سنگینی برای این کشور به همراه داشته باشد؛ به‌ویژه در شرایطی که منطقه در آستانه تنش‌های تازه قرار گرفته است.

واقعیت آن است که امارات طی سال‌های گذشته تلاش کرد با تکیه بر دلارهای نفتی و پروژه‌های تبلیغاتی، خود را به عنوان هاب اقتصادی امن منطقه معرفی کند اما اکنون همان حاکمان اماراتی دریافته‌اند که تبدیل شدن به شریک علنی رژیم صهیونیستی، نه تنها امنیت نمی‌آورد بلکه این کشور کوچک را در معرض تهدیدات گسترده قرار می‌دهد. گزارش رسانه‌های اسرائیلی نیز تأیید می‌کند که ابوظبی نگران است به دلیل روابطش با تل‌آویو، به هدف مستقیم پاسخ‌های ایران تبدیل شود.

این نگرانی بی‌دلیل نیست. جمهوری اسلامی ایران طی ماه‌های اخیر نشان داده که اشراف اطلاعاتی بالایی بر تحرکات امنیتی منطقه دارد و به‌خوبی از نوع همکاری برخی کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی آگاه است. اماراتی‌ها اکنون متوجه شده‌اند پروژه‌ای که آمریکا و اسرائیل برای ایجاد ائتلاف ضدايرانی در منطقه طراحی کرده بودند، نه تنها دستاوردی نداشته بلکه می‌تواند موجودیت اقتصادی شیخ‌نشین‌ها را نیز تهدید کند. در این میان، مسئله فقط ترس از ایران نیست. انتشار خبر سفر نتانیا هو به ابوظبی، از زاویه رقابت‌های درون‌شورای همکاری خلیج فارس نیز برای امارات بسیار گران تمام می‌شود. سعودی‌ها هرچند روابط پنهان و بعضاً هماهنگی‌هایی با رژیم صهیونیستی دارند، اما همچنان تلاش می‌کنند از عادی‌سازی رسمی فاصله بگیرند و هزینه سیاسی آن را نپردازند. از همین رو، تبدیل شدن امارات به ویرترین آشکار روابط با تل‌آویو، می‌تواند حساسیت و ناراضی‌بیتی ریاض را نیز برانگیزد.

از سوی دیگر، شکاف‌های داخلی در ساختار امارات نیز مسئله‌ای جدی است. برخی شیخ‌نشین‌ها اساساً موافق این حجم از نزدیکی به رژیم صهیونیستی نیستند. آنها به‌خوبی می‌دانند که اقتصاد امارات بیش از هر چیز به ثبات منطقه و ارتباطات گسترده تجاری وابسته است و ورود به بازی‌های امنیتی آمریکا و اسرائیل، می‌تواند این موقعیت را نابود کند. حاکمان امارات دریافته‌اند که نمایش علنی این روابط، می‌تواند هزینه‌های امنیتی، سیاسی و اقتصادی غیرقابل‌جبرانی برایشان ایجاد کند.

شکست‌ناپذیری آمریکا در هم شکست

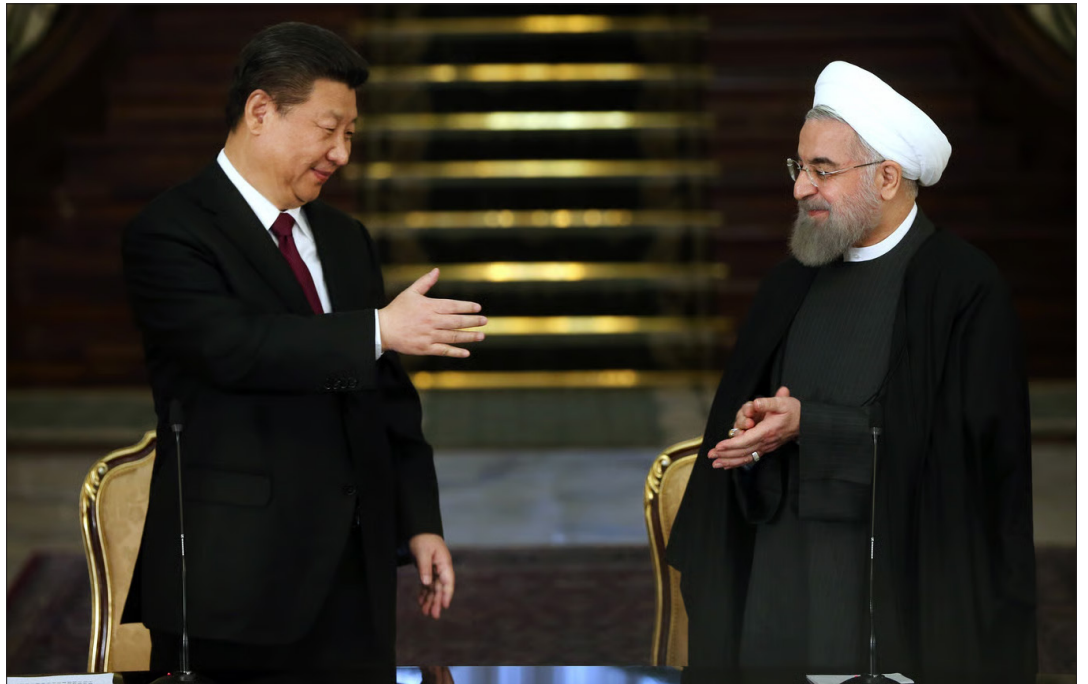
سفر ترامپ به پکن، برخلاف تبلیغات کاخ سفید، نه یک نمایش قدرت برای آمریکا بلکه صحنه‌ای از عقب‌نشینی، تهدید و حتی تحقیر سیاسی واشنگتن در برابر چین بود. سفری که در آن، از موضوع تایوان تا ایران و از جنگ تجاری تا زبان بدن رهبران دو کشور، نشانه‌های آشکاری از افول قدرت تحمیل آمریکا دیده شد.

سفر ترامپ به پکن و تلاش او برای ارتقاء روابط با چین بار دیگر پرونده فرصت‌سوزی بزرگ دولت روحانی در برقراری با این قدرت نوظهور را گشود

سرمستِ برجام غافل از چین

سفر پرهیاهوی ترامپ به پکن آینه‌ای بود مقابل صورت جریان غرب‌زده‌ای که سال‌ها ایران را از فرصت‌های طلایی جهان غیرغربی محروم کرد. همان‌هایی که رابطه با قدرت‌های نوظهور را معطل

چند لبخند آمریکایی و اروپایی نگه داشتند، حالا باید توضیح دهند چرا ترامپ ضدچین، دست سرمایه‌داران آمریکایی را گرفت و به دروازه‌های زرد رفت.

محسن فرهمند

روزنامه‌نگار

آقای روحانی به چین فراهم نشد. منتها بحث قرارداد راهبردی بین ایران و چین، ایران و روسیه در قالب نگاه به شرق از قدیم مطرح شده بود، بعد از خروج از برجام این بحث طرفداران جدی پیدا کرد و به یک بحث با اولویت تبدیل شد. «مجید شاکری کارشناس اقتصادی می گوید: پیغامی که با وضوح بالا در آن دوره یعنی پس از برجام از ناحیه دولت آقای روحانی به چین رفت این بود که ما به شما نیازی نداریم و چشم‌آبی‌ها دارند به ایران می‌آیند. فرصت بسیار مهمی از دست رفت و ایران طوری درخواست چین را پس زد که همچنان سایه دیدار شی جین پینگ و حسن روحانی در تهران بر روابط ایران و چین سنگینی می‌کند.»

ماجرای این قرار است که سفر شی جین پینگ به تهران درست در اوج سرمستی‌های برجای حسن روحانی انجام شد؛ دورانی که بخشی از دولت چنان غرق رؤیای سرازیر شدن شرکت‌های غربی به ایران بود که پیشنهادهای راهبردی چین برای گسترش همکاری‌های بلندمدت، آن‌گونه که باید مورد استقبال قرار نگرفت و حتی در پروتکل تشریفاتی سفر نیز بدرفه رئیس‌جمهور چین توسط یک وزیر انجام پذیرفت.

اخراج فاجعه‌بار چینی‌ها از ایران

بعدها بسیاری از مطلعین فاش کردند هیات پرتعداد چینی اساساً مورد توجه ایران قرار نگرفت. حسین انتظامی معاون وزیر ارشاد دولت روحانی در خصوص یکی از ابعاد این بی‌توجهی نوشت: «در سال ۱۳۹۴ همین جناب شی جین پینگ، در صدر هیئت‌های پرتعداد چندین مدیر رسانه‌ای هم بودند؛ نه به عنوان زینت‌المجلس یا مخابره خبرهای رئیس، بلکه برای جلسات کاری با هم‌تایان خود و تعریف و گسترش همکاری‌ها. هرچند متاسفانه طرف ایرانی نتوانست خوشه چینی مناسب کند اما آنان با جلسات جدی با مدیران رسانه‌ای

واقعیت جهان در حال تغییر

امروز رقابت اصلی جهان بر سر اتصال به ابرقدرت‌های نوظهور اقتصادی است. از آسیا تا آمریکای لاتین، کشورها تلاش می‌کنند سهمی از بازارها، سرمایه و ظرفیت‌های بلوک غیرغربی داشته باشند. در چنین شرایطی، ادامه نگاه غرب‌محور در سیاست خارجی ایران فقط به معنای از دست دادن فرصت‌های تازه است. تجربه برجام نشان داد امید بستن به لبخندهای اروپا و وعده‌های آمریکا، نه تحریم‌ها را برداشت و نه امنیت اقتصادی ایجاد کرد. جهان در حال تغییر است و کشوری موفق خواهد بود که این تغییر را زودتر و عمیق‌تر درک کند؛ نه آنکه هنوز در رؤیای بازگشت به نظم فرسوده یوروآتلانتیکی باقی بماند.

یادداشت

آقای عراقچی؛ برد-برد با قاتل رهبر و کودکان میناب؟

امیر شهشهانی
روزنامه‌نگار

در حالی که کشور هنوز از جنگ تحمیلی سوم، ترور رهبر شهید انقلاب و نبرد سنگین رسانه‌ای و امنیتی عبور نکرده، اظهارات اخیر سید عباس عراقچی پس از نشست وزیران خارجه بریکس در دهلی‌نو، بار دیگر همان نگرانی قدیمی، نگرانی از بازگشت تفکر برجامی با ادبیاتی تازه اما با همان مختصات فرسوده و پرهزینه را زنده کرد.

نزدیک به دو سال از عمر دولت چهاردهم گذشته و یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های مردمی که در جنگ تحمیلی سوم ستون حفظ کشور بودند، بازگشت همان شبکه فکری و سیاسی برجام به دستگاه دیپلماسی بود. سخنان عراقچی همچنان در همان هندسه قدیمی تعریف می‌شود؛ هندسه‌ای که حتی پس از دو جنگ سهمگین، ترور رهبر شهید انقلاب و آشکار شدن ماهیت آمریکا، هنوز از واژگان فرسوده «تعامل»، «برد-برد» و «تمایل آمریکا به گفتگو» عبور نکرده است.

عراقچی در نشست خبری خود گفت آمریکا پس از رد پاسخ ایران، دوباره پیام‌هایی برای ادامه تعامل فرستاده است. سؤال افکار عمومی روشن است؛ پس از این همه خدعه، پس از حمله مجدد در میانه مذاکرات، پس از تجربه‌های تلخ حتی در همین جنگ اخیر، چگونه هنوز می‌توان از «تمایل آمریکا به تعامل» سخن گفت؟ مگر نه اینکه آمریکایی‌ها بارها نشان داده‌اند مذاکره برایشان نه مسیر تفاهم، بلکه پوشش فشار و عملیات است؟ اما نگران‌کننده‌تر، بازگشت دوباره کلیدواژه مشهور برجامی‌ها بود؛ «برد-برد». عراقچی گفت: «چیزهایی که آمریکایی‌ها نتوانستند از طریق نظامی به دست بیاورند در میز مذاکره هم نمی‌توانند فقط مذاکره راه حل برد-برد است.» همین عبارت، یادآور همان دوره‌ای است که به اذعان باراک اوباما، ۹۷ درصد توان هسته‌ای ایران بدون جنگ نابود شد؛ آن هم در ازای وعده‌هایی که نتیجه‌اش تحریم بیشتر، خرابکاری، ترور و نهایتاً جنگ بود.

در هیچ جای دنیا، پس از جنگ و خون و ترور، معادله‌ای به نام «برد-برد» میان قاتل و مظلوم تعریف نمی‌شود. طرفی که جنگ را تحمیل کرده و در آن درممانده است، باید هزینه شکست خود را بپردازد، نه اینکه دوباره پشت میز مذاکره با ادبیات برابرطلبانه بنشیند. شهادت رهبر شهید انقلاب و کودکان میناب، حادثه‌ای نیست که بتوان بدون تثبیت قدرت و انتقام از کنار آن عبور کرد و هم‌زمان از «برد-برد» با آمریکا و اسرائیل سخن گفت.

مردم حق دارند بپرسند چگونه در حالی که رهبران کشورهایی مانند روسیه و در روزهای اخیر کره شمالی، ترور رئیس‌جمهور را هم‌سنگ پاسخ‌آمی می‌دانند، در ایران پس از آن جنایت عظیم یعنی ترور رهبری فراتراز حاکمان جهان، هنوز برخی در وزارت خارجه و دیگر نهادها از ادبیات مصالحه‌جویانه و برد-برد با قاتل رهبر و کودکان میناب سخن می‌گویند؟ ملت ایران ۴۰ روز جهاد قهرمانانه را برای بازگشت به همان مسیر پرهزینه برجام تحمل نکرده و نخواهد کرد.

■ صاحب امتیاز:

محسن منصوری

■ مدیر مسئول:

حمیدرضا بیانی

■ آدرس: خ سهبهد قزنی خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج

■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

n o b o n y a d o n l i n e . i r

فرهنگی

C U L T U R A L

■ شنبه ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۴۱

گزارش کوتاه

سرود تیم ملی؛ بی‌زمان و بی‌مکان

سعید قاسمی
روزنامه‌نگار

سرود رسمی تیم ملی فوتبال ایران برای جام جهانی ۲۰۲۶ با صدا، آهنگسازی، تنظیم و شعر پرواز همای، در کلیت خود اثری محترم، میهنی و خوش نیت است، اما به عنوان سرودی که قرار است نماینده لحظه‌ای مهم در تاریخ فوتبال و جامعه ایران باشد، چندان فراتر از کلیشه‌های آشنای وطن‌دوستانه نیست.

نخستین نکته، متن ترانه است. شعر سرود، با واژگانی مثل «ایران»، «وطن»، «خاک»، «رستم»، «شیران» و «جاویدان» تلاش می‌کند حس غرور ملی را برانگیزد، اما از نظر تصویری و مفهومی چندان تازه و قدرتمند نیست و پیش‌تر در بسیاری از ترانه‌های میهنی شنیده شده است. این شعر می‌توانست برای هرمناسبت ملی دیگری نیز نوشته شود؛ از یک همایش رسمی با چاشنی ملی‌گرایی تا یک برنامه مناسبتی تلویزیونی مربوط به سالروز دفاع مقدس یا پیروزی انقلاب اسلامی و حتی مقاومت رئیس‌علی دلواری برابر بیگانگان. یعنی پیوند مشخص و زنده‌ای با جام جهانی، فوتبال، تیم ملی، هواداران، هیجان رقابت و لحظه خاص بدرقه بازیکنان در این برهه ویژه دیده نمی‌شود. با توجه به شرایط حساس کنونی و فضای پساجنگی یا بیناجنگی جامعه، انتظار می‌رفت سرود، نشانه‌هایی روشن‌تر از زمانه خود داشته باشد.

در بخش موسیقی و تنظیم نیز اثر اگرچه از رنگ صدای گرم، حماسی و شناخته‌شده همای بهره می‌برد، اما انرژی ورزشی و استادیومی لازم را ندارد. سرود تیم ملی معمولاً باید قابلیت هم‌خوانی، ضرباهنگ پرتحرک و هیجان جمعی داشته باشد. چیزی که در این اثر می‌توانست پررنگ‌تر باشد. تنظیم بیشتر حال‌وهوای یک قطعه آیینی و رسمی دارد تا سرودی که قرار است ایرانیان را به وجد بیاورد.

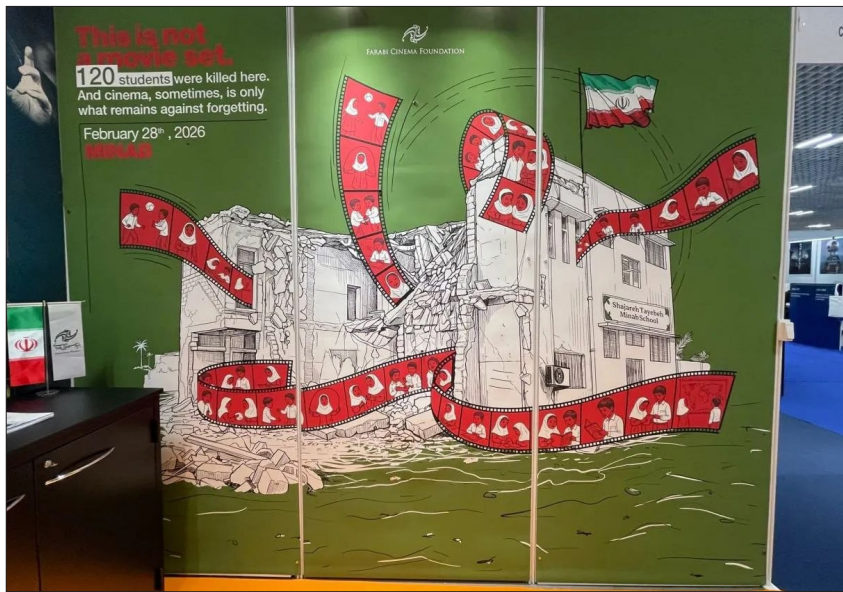
با این حال، نمی‌توان نیست ملی‌گرایانه و اجرایی پر قدرت همای را نادیده گرفت. این سرود اثری آبرومند است، اما برای موقعیتی به بزرگی جام جهانی و شرایط خاص امروز ایران، می‌توانست جسورانه‌تر، معاصرتر و ورزشی‌تر باشد. ناگفته نماند که در درستی انتخاب همای به عنوان خواننده این سرود شکی نیست. پرواز همای حتی لحظه‌ای به کشور خود خیانت نکرده و از ابتدای تجاوزه به میهن عزیز و اسلامی ایران، در برابر ویرانی طلبان ایستاد و از اعتبار خود هزینه کرده است.

آیا هنرمندان ایرانی حاضر در کن پای وطن می‌ایستند؟

یادبود شهدای میناب در کن و یک آزمون بزرگ

شهدای دانش‌آموز میناب، معادله تازه‌ای شکل گرفته؛ روایتی که قرار است قربانیان ایرانی خشونت را وارد یکی از مهم‌ترین ویتزین‌های رسانه‌ای جهان کند. همین اتفاق، نگاه‌ها را دوباره متوجه سینماگرانی کرده که سال‌ها با ادبیات حقوق بشری در کن ظاهر شده و اشک تمساح‌های غربی را درآورده‌اند.

جشنواره کن برای بسیاری از سینماگران ایرانی، سال‌ها حکم یک تریبون سیاسی را داشته است. بسیاری از فرش قرمز و نشست‌های خبری کن برای حمله به جمهوری اسلامی استفاده کرده‌اند و در مقابل، روایت رسمی ایران تقریباً غایب بوده است. حالا با تصمیم بنیاد سینمایی فارابی برای برپایی غرفه ایران در بازار فیلم کن به یاد

محمد قربانی
روزنامه‌نگار

بارها تصویری انتقادی از وضعیت ایران ارائه داده و همین موضوع، او را به یکی از محبوب‌ترین فیلمسازان ایرانی برای محافل فرهنگی غرب تبدیل کرده است. با این حال، فرهادی معمولاً تلاش کرده فاصله خود را با کنشگری مستقیم سیاسی حفظ کند و همچنان در جایگاه یک فیلمساز جریان اصلی باقی بماند.

پگاه آهنگرانی اما مسیر متفاوتی را دنبال کرده است. حضور مداوم در پروژه‌ها و مستندهای ضد ایرانی، همکاری رسانه‌ای با شبکه‌های فارسی‌زبان خارج از کشور و تمرکز بر سوژه‌های با اصطلاح حقوق بشری که بیشترین شانس دیده شدن در جشنواره‌های اروپایی را دارند، باعث شده نام او بیش از آن که با جریان حرفه‌ای سینماگر بخورد، با فضای سیاسی جشنواره‌ها شناخته شود.

همین مسئله حالا پرسش مهمی ایجاد کرده است؛ چهره‌هایی که همواره با ادبیات انسان‌دوستانه و دفاع از رنج مردم در کن ظاهر شده‌اند، در برابر روایت شهدای میناب چه خواهند کرد؟ آیا این قربانیان هم در دایره همدلی آنان قرار می‌گیرند یا ارزش خبری انسان‌ها، وابسته به جهت‌گیری رسانه‌های غربی است؟

کن امسال فقط محل رقابت فیلم‌ها نیست؛ آوردگاه روایت‌هاست. غرفه ایران، این بار قرار است تصویری متفاوت ارائه دهد؛ تصویری که می‌تواند سکوت برخی مدعیان همیشگی انسان‌دوستی را به پرسشی جدی تبدیل کند. این یک آزمون بزرگ برای هنرمندان ایرانی است. آن هم در شرایطی که بسیاری از سینماگران و هنرمندان غیرایرانی هم نتوانسته‌اند چشم بر فاجعه میناب ببندند.

بازار فیلم جشنواره کن قلب مذاکرات پشت‌پرده، قرارداد‌های پخش، پروژه‌های مشترک و جنگ روایت‌ها در سینمای جهان است. کشورهای مختلف در این فضا تلاش می‌کنند تصویری که می‌خواهند از خودشان دیده شود را به رسانه‌ها، سرمایه‌گذاران و فعالان فرهنگی منتقل کنند. غرفه‌های ملی، بخشی از همین نبرد نرم هستند؛ از فلسطین گرفته تا اوکراین، هر کشوری سعی می‌کند با طراحی ویژه، نشست‌های رسانه‌ای و برنامه‌های تبلیغاتی، پیام سیاسی و فرهنگی خود را منتقل می‌کند.

در چنین فضایی، تصمیم بنیاد سینمایی فارابی برای اختصاص غرفه ایران به یاد شهدای میناب، صرفاً یک اقدام تشریفاتی نیست. این حرکت، تلاشی برای وارد کردن روایت کودکان ایرانی قربانی تروریسم به فضایی است که طی سال‌های گذشته عمدتاً در اختیار روایت‌های ضد ایرانی بوده است. در سال‌های اخیر، بسیاری از چهره‌های سینمایی ایرانی حاضر در کن، از ظرفیت رسانه‌ای این جشنواره برای بیان مواضع سیاسی علیه جمهوری اسلامی استفاده کرده‌اند؛ از مصاحبه‌های اعتراضی گرفته تا پروژه‌هایی بی‌کیفیت و کم‌کیفیت سینمایی که به دلیل همسویی با فضای رسانه‌ای غرب دیده شدند. اصغر فرهادی یکی از مهم‌ترین این چهره‌هاست. او در مقاطع مختلف، از اعتراضات داخلی ایران تا مباحث اجتماعی و سیاسی، مواضعی اتخاذ کرده که بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های غربی داشته است. فرهادی در جشنواره‌های بین‌المللی

یادداشت

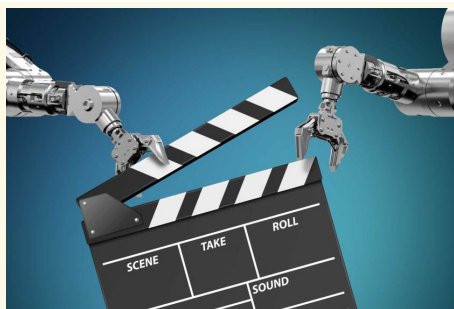
نقد فیلم تاکسیدرمی؛ بهشت تکنیک

ایمان عظیمی
منتقد سینما

تاکنون فیلم‌ها و سریال‌های زیادی در مورد دوران پهلوی ساخته شده که قریب به اتفاق آن‌ها در خصوص زندگی شخصی محمد رضا پهلوی و درباریان‌ش بوده است. اما جای سوژه‌هایی که به شکلی سراسر است به داستان زندگی برادران و خواهران شاه مخلوع ورود پیدا کرده باشند، احساس می‌شود، در حالی که ماجرای هریک از آن‌ها می‌تواند به تنهایی محور اصلی فیلم‌های سینمایی و سریال‌های تلویزیونی و پلتفرمی باشد.

«تاکسیدرمی» از این منظر فرصت مغتنمی برای شناخت بهتر «عبدالرضا پهلوی»، برادر ناتنی محمد رضا توسط مخاطب محسوب می‌شود. برای بیننده جالب است که بدانند برادر شاه یک شکارچی کارکشته بوده و در انتقال گوزن زرد ایرانی - که برای صهیونیست‌ها حیوان مقدسی محسوب می‌شود - به اسرائیل نقش داشته است. پس بگرینودن سوژه تاکسیدرمی در نگاه نخست جلب نظر می‌کند، اما این نحوه اجرا و پرداخت است که این موضوع بدیع را هدر می‌دهد. لحن ارائه داستان در تلاش برای نزدیک شدن به سینمای کمدی است، در حالی که جوهره سوژه چندان با این بسته‌بندی ژانری ارتباط برقرار نمی‌کند. دو مامور با مزه مוסاد قصد دارند به هر شکل ممکن گوزن زرد ایرانی را با راهنمایی برادر شاه به سرزمین‌های اشغالی ببرند. تا این جای کار ایرادی وجود ندارد، مشکل از جایی آغاز می‌شود که بیننده به خاطر افتادن بار کمدیک اثر بر دوش محمد حسن معجونی و هادی کاظمی - بازیگران نقش ماموران صهیونیست - با آن‌ها ارتباط بیشتری برقرار می‌کند و سمیمات آن‌ها می‌شود! بی آن که نیت و قصد فیلمساز جوان و مستعد آن، چنین چیزی باشد.

ساخت فیلم کمدی در مورد سوژه‌ای به این اهمیت، بدون شناخت نسبت به ژانر کمدی مانند تلاش برای هدف قرار دادن یک جنگنده یا تیرکمان است و این‌طور می‌توان گفت که محمد پایدار، با وجود قبول زحمت فراوان در زمینه فنی، از این آزمون آن‌گونه که از وی انتظار می‌رفته عمل نکرده است. با وجود این، تاکسیدرمی - چه در نسخه جشنواره فجر و چه در ورژن تدوین مجدد - یکی از دستاوردهای تکنیکی سینمای ایران در سال‌های اخیر محسوب می‌شود که از پس انجام کار سخت خود به راحتی برآمده است.

«دمی مور»، بازیگر شناخته‌شده هالیوود و یکی از داوران بخش اصلی هفتادونهمین جشنواره کن، در یکی از صحبت‌هایش ادعا کرده که جنگیدن با هوش مصنوعی جز شکست نتیجه دیگری ندارد و باید قبول کرد که سینماگران به جای تقابل

هوش مصنوعی را هم بازی بدهید